

FOTO-GOVORICA

Prisilne migracije

Karitas

1. PRISILNE MIGRACIJE

Migracije so pomembna značilnost današnjega globaliziranega sveta. V širšem smislu pomenijo gibanje ljudi iz enega kraja bivanja v drugega. Zajemajo gibanje prebivalstva znotraj države ter mednarodne migracije.

Vse več ljudi je prisiljenih zapustiti svojo domovino, ne samo zaradi konfliktov in preganjanja, ampak tudi zaradi drugih situacij, ki jih življenjsko ogrožajo. To so revščina, lakota, brezposelnost in pomanjkanje dostojnega dela, slabo upravljanje države, slab dostop do izobrazbe in zdravstvenega varstva ter posledice podnebnih sprememb. Pod izrazom prisilne migracije Karitas razume vsa migracijska gibanja, ki vsebujejo element prisile. Ljudje, ki bežijo pred konflikti in preganjanjem, imajo posebno pravico do mednarodne zaščite.

V skladu s Konvencijo o statusu beguncev iz leta 1951 je begunec oseba, ki je »zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodne pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenemu političnemu prepričanju, zunaj države, katere državljan je, in ne more ali zaradi strahu noče uživati varstva te države«.

Po ocenah naj bi na svetu danes (leta 2020) živel 260 milijonov ljudi zunaj držav, v katerih so se rodili ali v katerih imajo izvirno državljanstvo. Na svetu je 70,8 milijona prisilno razseljenih oseb (zaradi konfliktov in pregonov): 41,3 milijona notranje razseljenih oseb, 25,9 milijona beguncev, 3,5 milijona prosilcev za azil.

Slovenska karitas od ustanovitve dalje (1991), poleg pomoči Slovencem v stiski, svojo skrb namenja tudi beguncem, migrantom, ki večinoma prihajajo iz držav Zahodnega Balkana ter žrtvam trgovine z ljudmi. Prepoznava njihov pogum ter željo po človeka vrednem življenju skozi oči solidarnosti. Pomembno je sprejemanje in sočutje z ljudmi na poti, kot so ga (bili) deležni Slovenci, ki so morali oditi v svet. Od 2017 sodeluje v mednarodnem projektu MIND, ki zagovarja in ozavešča o povezanosti med migracijami in globalnim razvojem: o vzrokih, ki ljudi prisilijo zapustiti svoj dom, o aktivni vlogi migrantov pri soustvarjanju razvoja v gostujočih in izvornih državah ter spodbuja k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in k sprejemanju ljudi iz drugih kultur.

Trócaire
Working for a just world.

Karitas

MEĐNARODNO RAZVOJNO
SODELOVANJE SLOVENSKE
SLOVENIA'S DEVELOPMENT
COOPERATION

Foto-govorica je nastala v sklopu projekta MIND, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Izražena mnenja ne predstavljajo uradnega stališča EU in Vlade RS.

2. ODHOD V NAGLICI

Lastnina v Khalidovi hiši v mestu Bullahawo, Somalija.

Razseljevanje in revščina sta medsebojno povezana procesa, ki se krepi. Notranje razseljene osebe imajo slabši dostop do zaposlovanja, izobraževanja in drugih storitev. Večina jih je prisiljena živeti v skrajni revščini, saj so morali za sabo pustiti svoje domove in lastnino. Pogosto lahko vzamejo s seboj le, kar lahko nesejo, pa še to jim največkrat ukradejo ali zasežejo na poti do taborišč, kjer se naselijo. Podobni procesi se dogajajo tudi pri mednarodnih migracijah.

Somalija spada med gospodarsko najrevnejše države sveta in je v stalnem konfliktu, kar povzroča selitve mnogih v druge kraje znotraj države in v druge, predvsem sosednje države.

Fotografija v zgornjem levem kotu prikazuje Khalidovo »začasno namestitev« v mestu Bullahawo v Somaliji. Na mizi je borna lastnina njegove družine. Skupaj s še dvema družinama živijo v enosobnem stanovanju, kjer sobiva 17 odraslih in otrok. Prej so živeli v somalskem glavnem mestu Mogadiš, kjer so imeli zidano hišo s štirimi spalnicami, kuhinjo in kopalnico.

Pogosti požari v taboriščih za notranje razseljene osebe opozarjajo na trpljenje in ranljivost ljudi po vsej Somaliji. Zaradi izbruhov požarov v prenaseljenih taboriščih vsako leto na tisoče migrantov ostane brez še tako skromnega imetja.

Na fotografiji na prvi strani so begunci, ki so leta 2015 zaradi političnih nemirov pribežali iz Burundija v Ruando. Slovenska karitas jim je, v sodelovanju s slovensko misijonarko sestro Bogdano Kavčič in Karitas Ruanda, pomagala z osnovnimi potrebščinami.

Fotografija je bila posneta v taborišču za notranje razseljene osebe v Somaliji.

Khalid z družino.

3. ŽIVLJENJE V TABORIŠČU ZA NOTRANJE RAZSELJENE OSEBE, SOMALIJA

Zaradi nenehnih groženj nasilja je 7-letni Khalid z družino moral pred desetimi meseci zapustiti glavno mesto Mogadiš. V mesto so redno prihajali vojaki, ki so jih ustražovali in kradli iz njihovih domov. Khalidova 30-letna mama Falis je s petimi otroki pustila vse svoje imetje in brez moža Salata, ki je tedaj poučeval v šoli v mestu, zbežala. Na poti so jih večkrat napadli vojaki, bili so tudi tarče izstrelkov. Falis je dobila informacije o svojem možu šele, ko so prispeli v 500 km oddaljeno mesto Gedo. Mož je zbežal na sever v pokrajino Somaliland in imel srečo, da je preživel prečkanje ozemlja, polnega hudih nemirov in spopadov. Vse, dokler razmere ne bodo varne, ne bodo združeni. Trenutno se lahko občasno slišijo le preko telefona.

Khalid in njegova družina sta odvisna od podpore sorodnikov. Oče nima službe in jim ne more pošiljati denarja. Pomoč v hrani novim notranje razseljenim osebam ni na voljo, mama Falis lahko nahrani družino le ob prijazni pomoči sorodnikov. Zaradi suše je v številnih predelih Somalije težko priti do hrane, zato tudi njihovi sorodniki ne zmorejo vedno pomagati. Na vprašanje o trenutnem življenju v primerjavi z življenjem pred izbruhom spopadov, Falis odgovarja: »Prej sem živela v lastni hiši. Imeli smo hrano, vodo in denar, s katerim sem lahko poskrbela za otroke. Sedaj živim tu v mestu Bullahawo, kjer nimam ničesar.« Begunska taborišča za notranje razseljene osebe v Somaliji so locirana izven mest ali v opuščenih vladnih stavbah, v eni izmed katerih sedaj živi tudi Khalidova družina.

Fotografija je bila posneta v Somaliji.

4. SOMALSKA MILICA

* Razlike v razvoju

Poudariti je potrebno, da se države v Afriki po stopnji gospodarskega razvoja razlikujejo med seboj. Razlika je tudi v razvoju med mesti in podeželjem znotraj držav. Mesta so običajno bolj razvita in imajo boljši dostop do vse infrastrukture in storitev, na podeželju pa še vedno večina ljudi živi v revščini, od tistega, kar pridelajo na zemlji in brez ustrezne in zadostne infrastrukture, kot so šole, bolnice, ceste, električna energija, dostop do čiste vode.

Pred manj kot dvema desetletjema so ljudje v številnih državah v razvoju pogosto porabili več kot en dan, da so opravili kratek telefonski pogovor. Javni telefoni so bili na voljo le na poštah in uradih. Ljudje s podeželja so morali potovati več ur, da so lahko na kratko vzpostavili stik z želeno osebo, povezave so bile pogosto izjemno slabe, nato pa jih je čakala še dolga pot domov.

Prenosni telefoni so prinesli spremembe. Na milijone ljudi je dobilo priložnost, da prvič v življenju ohranja stike z bližnjimi. Afrika je postala najhitreje rastoči trg prenosnih telefonov na svetu. V zadnjih petih letih se je uporaba telefonov na tej celini na letni ravni povečala za 65 %, kar je dvakratnik svetovnega povprečja. Samo 2,8 % Afričanov ima doma fiksno telefonijo, saj velik strošek postavljanja telefonskih žic gospodarsko ni bil izvedljiv. Afrika je na splošno redko poseljena in obsežna celina, kjer večina ljudi živi v revščini, še posebej na podeželju.* Izkazalo se je, da je vzpostavljanje omrežij mobilne telefonije precej cenejše in hitrejšo.

Kot prikazuje fotografija na drugi strani, Somalija ni imela centralne vlade od zgodnjih devetdesetih let dvajsetega stoletja, ima pa živahno industrijo mobilne telefonije.

Osebno orožje

Sodobna tehnologija je lahko tudi škodljiva. Vse večja razpoložljivost in dostop do orožja sta največja dejavnika za številne spopade ter ovira za nemoteno obnovo in razvoj po koncu spopada.

- Osebno orožje povzroča 90 % žrtev med civilisti.
- Na svetu je približno pol milijarde vojaškega osebnega orožja.
- Z njim je vsako leto ubitih od 300.000 do 500.000 ljudi.
- Gre za relativno poceni orožje, ki je hitro dostopno.

Uporaba prenosnih telefonov v bogatih in revnejših državah se razlikuje

- Mnogi ljudje, ki si sami ne morejo privoščiti prenosnega telefona, si ga delijo skupaj s prijatelji ali družinskimi člani. Kjer ni elektrike, jih polnijo na sončne celice.
- Prenosni telefoni imajo večjo vrednost, ker so druge oblike komunikacije, npr. poštna storitve, ceste in fiksna telefonija, pogosto slabo dostopne.
- Z uporabo predplačniških prenosnih telefonov se znižujejo stroški denarnih nakazil med družinskimi člani, vključno z nakazili iz tujine. Ljudje, ki so se preselili v tujino in tam z delom dostojno zaslužijo, pogosto pomagajo svojim domačim z nakazili, da lažje preživijo.

Karitas

5. IZOBRAŽEVANJE

Učitelj z Velantinom (13 let), Thomusom (21 let) in Nicallo (19 let) v učilnici oddelka za fante osnovne šole Udici v vasi Udici v Južnem Sudanu

Učilnica oddelka za dekleta osnovne šole Udici v vasi Udici v Južnem Sudanu

Izobraževanje je za migrante ključnega pomena. Omogoča občutek stabilnosti, normalnosti in strukturiranosti v življenju beguncev. Šole otrokom zagotavljajo zaščito in kognitivni razvoj. Fotografiji v zgornjem levem kotu prikazujeta šolo v vasi Udici v Sudanu. Dekleta in fantje so ločeni. Skupno je 520 učencev in 350 učenk. V oddelku za fante je 17 učiteljev, v oddelku za dekleta pa 5.

Prvotno šolsko poslopje je bilo odprto v 60-ih letih 20. stoletja, vendar je bilo med vojno popolnoma uničeno.

Šola se je ponovno odprla maja 2007, a je v slabem stanju, še vedno manjkajo okna. Namestnik ravnatelja oddelka za fante ima komaj 24 let, vsi zaposleni so mladi moški.

Pouk poteka v skladu z novim sudanskim učnim načrtom, organizacija UNICEF enkrat letno zagotovi nekaj učbenikov, besedil, pisal in kred. Šolski dan se začne ob 8. uri in konča ob 15.30. Nekateri učenci morajo do šole hoditi 2–3 ure. Eden od izzivov razseljenih otrok je tudi ta, da so mnogi odraščali brez šolanja. Morda so se v svojem kraju učili po drugačnem učnem načrtu in se zdaj privajajo na nov način poučevanja. Starostne skupine se raztezajo med 5 in 30 let in v nekaterih primerih sta v istem razredu skupaj 13- in 30-letnik.

Oddelek za fante in oddelek za dekleta se bistveno razlikujeta. Dekleta imajo na voljo manj gradiva in precej manj učiteljev glede na število učenk. Prisotnost deklet je bistveno manjša, ker gre za najbolj ranljivo skupino, ki mora zaradi družinske situacije ali zaradi pomoči pri gospodinskih delih pogosto zapustiti izobraževanje, na primer zaradi zgodnjih porok, nosečnosti in groženj nasilja.

Fotografija na drugi strani prikazuje učenki osnovne šole v kraju Rwisabi v Burundiju, ki jo je pomagala obnoviti Slovenska karitas. Prav tako je zagotovila nove učbenike za vse šolajoče, kar je pripomoglo k boljši kvaliteti učnega procesa in zvišanju učnega uspeha, saj so imeli učenci prvič vsak svoj učbenik.

Fotografija je bila posneta v Burundiju.

6. Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA

Abaniya Awet (16 let) pri nabiranju sadeža lulu v goščavi blizu vasi Udici v Južnem Sudanu

Pomoč pri pripravi hrane zapornikom v Bujumburi.

Abaniyina družina je zbežala v mesto Barrarut leta 1998 zaradi strahu pred milico, ki je ropala po vaseh, zažigala domove, ubijala in ugrabljala otroke. Odločitev je bila izjemno težka. Nasilje se je stopnjevalo, razmere so se zaostrovale, zato so se neke noči odločili, da brez vsega zbežijo. Družina se je lansko leto vrnila domov. Njihova domačija je bila povsem uničena, zato je bil njihov naslednji izziv obnova doma.

Življenje v Barrarutu je bilo sprva zelo zahtevno, živeli so pri sorodnikih. Odkar so se vrnili domov, je Abaniyina mama Majaga veliko srečnejša, saj je samostojnejša. Za preživetje svoje družine prideluje hrano in dela pri drugih kmetih. Njen mož živi v Barrarutu, kjer ima dve drugi ženi. V povojnem obdobju v Južnem Sudanu je običajno, da ženske vodijo gospodinjstvo.

Abaniya vsak dan vstaja ob 6.00, pomete in prinese vodo. Nato se umije, vzame nekaj čaja in gre v bližnjo šolo. Njena najljubša predmeta sta matematika in angleščina. Po zaključenem šolanju bi rada postala medicinska sestra.

Na fotografiji v zgornjem levem kotu je prikazano, kako Abaniya nabira sadež lulu v goščavi blizu vasi Udici. Lulu Works je projekt, ki ga podpira nevladna organizacija Trócaire in poteka od leta 2000. Iz oreščkov karitejevega drevesa (lulu) izdelujejo losjon za telo, olje za kuhanje in milo. Namen projekta je opolnomočiti lokalne ženske. V proizvodnem središču Mapel delajo večinoma notranje razseljene osebe, ki so med najbolj ranljivimi. Izdelki, proizvedeni v okviru projekta, se prodajajo v Nairobi, Džubi, Južni Afriki in Ugandi. Karitejevi oreščki rastejo na drevesu in so podobni navadnemu divjemu kostanju, zaradi zelene ovojnice, ki jih obdaja. Ta spominja na avokado in jo prebivalci uporabljajo za prehrano, medtem ko oreščke uporabijo v svojih izdelkih.

Fotografija na drugi strani je bila posneta v Burundiju, v sklopu programa Z delom do dostojnega življenja, ki ga Slovenska karitas v posameznih državah Afrike, v Albaniji in na Šrilanki izvaja od leta 2010. S pomočjo slovenskih mesečnih darovalcev omogoča plačano delo ali zagon družinske obrti preko 350 revnim staršem. Z zasluženim denarjem starši dostojneje preživijo svojo družino, se izkopljejo iz skrajne revščine in niso prisiljeni zapustiti svojega doma. Osebi na fotografiji pomagata pri pripravi hrane za pomoč zapornikom v Bujumburi. Priprava hrane poteka na misijonu v Burundiju, kjer deluje slovenska misijonarka sestra Vesna Hiti.

Karitas

Ministrstvo za delo, Republiko Slovenijo
SLOVENIAN DEVELOPMENT COOPERATION

7. DARFUR, SUDAN

Otroci se iz Labada vračajo domov.

V Sudanu, državi, ki je velika približno kot Zahodna Evropa, živi okrog 40 milijonov ljudi, naravno in socialno okolje pa sta precej raznolika. S podpisom celovitega mirovnega sporazuma (CPA) januarja 2005 med Severnim in Južnim Sudanom se je uradno končala 21-letna državljanska vojna, v kateri je življenje izgubilo vsaj dva milijona ljudi, štiri milijone pa je bilo razseljenih. Sporazum ne pomeni konca izredno težkih razmer, s katerimi se soočajo milijoni Sudancev v vsakodnevnem življenju, niti ni vplival na brutalne spopade v Darfurju.

Kljub podpisu mirovnega sporazuma, ki uradno končuje enega najnasilnejših spopadov na celini, so velika območja Sudana še vedno podvržena nevarnosti in nasilju. Razbojništvo in napadi milice v Južnem Sudanu predstavljajo resno grožnjo za življenje in preživetje tamkajšnjih prebivalcev, v Darfurju pa se kljub številnim sporazumom še naprej nadaljujejo nasilni napadi na civiliste. Sporazumi so bili odziv na humanitarno katastrofo v Darfurju, ki je leta 2004 prodrla na naslovnice mednarodnih časnikov, čemur so sledili meseci prizadevanj, da bi razkrili, kaj se pravzaprav dogaja. Več mednarodnih organizacij zagotavlja nujno pomoč približno 500.000 razseljenim ljudem.

Na fotografiji v zgornjem levem kotu so otroci v Labadu, od koder se je ob prisotnosti sil Afriške unije domov vrnilo okrog 5.000 od 25.000 ljudi, ki so tam živeli. Po poročanju Afriške unije je sudanska vojska mesto bombardirala leta 2004, v spopadu med vladnimi silami, milico in uporniki. Blaginja in razvoj otrok sta odvisna od varnosti družinskih razmerij in predvidljivega okolja. Vojna uničuje domove, razbija skupnosti in razdira zaupanje med ljudmi, s čimer spodkopava osnovne temelje v življenju otrok. V zadnjih desetih letih je bilo v spopadih ubitih dva milijona otrok, milijon jih je osirotel, šest milijonov otrok pa je bilo hudo ranjenih. Otroci, ki se iz Labada vračajo domov, so srečni, da so preživeli spopade in razseljevanje v Darfurju, vendar so doživeli različne boleče izkušnje, npr. strah ob napadu njihovih domov, ločitev od staršev, prisostvovanje smrti enega ali več družinskih članov itd. Za te otroke in vse druge po svetu je dan, ko se vračajo domov, pomemben mejnik, ki označuje začetek psihološke in čustvene poti za ponovno vzpostavitev normalnega življenja.

Če si želite ogledati uporabno animacijo o nekaterih glavnih vzrokih za spopade v Sudanu, se prijavite na spletno stran CAFOD (Karitas Anglije in Walesa) na naslovu <http://www.cafod.org.uk/youth-leaders/conflict/panels/resources-to-download/conflict-in-sudan>.

8. NEVARNA POT

Civilisti na poti nazaj v Tam, Sudan, potem ko so zbežali zaradi spopadov.

Kje se bo pot končala? Igra vlog pri nadzoru meje.

Življenje razseljene osebe je težka in negotova pot. Slika v zgornjem levem kotu prikazuje civiliste z vsem svojim imetjem na glavah, ki se vračajo iz Tama (Sudan), potem ko so predtem zbežali zaradi spopadov. Državljska vojna med muslimanskim severnim in krščanskim/animističnim južnim delom države poteka že dvajseto leto.

Začetek: po uničujoči travmi vojne je odločitev za beg od doma šele začetek zgodbe razseljenih ljudi. Zdaj se soočajo z negotovo prihodnostjo, kjer jih najprej čaka nevaren beg na neznan ali neprijazen cilj.

Pot: je lahko nevarna. Ljudje na begu so nenehno tarče strelav ali ropov s strani vojakov. Ženske so še posebej izpostavljene napadom in posilstvom. Otroci se lahko ločijo od staršev, ko se morajo zaradi izstrelkov razkropiti.

Meja: medtem ko se številni odločijo, da bodo ostali v svoji državi in upajo, da se bodo nekega dne lahko vrnil v svoja prvotna mesta/vasi, se drugi odločijo prečkati mejo. Pri tem naletijo na številne težave, npr. mučenje, izsiljevanje in zapor, kar še dodatno oteži jezikovna prepreka.

Uradniki za priseljevanje iz Kenije

- Ali lahko dokažejo, da so resnično begunci, ali samo iščejo boljši življenjski standard?
- Naša država je vojaška in gospodarska partnerica Severnega Sudana. Ne sme se ugotoviti, da jih podpiramo.
- Obupani so, ne moremo jih poslati nazaj.
- Če jim pustimo vstopiti, bodo vstop zahtevali tudi drugi.
- Glede na pravne obveznosti moramo sprejeti begunce.

Možnosti:

- Ali boste dovolili vsem beguncem prečkati mejo ali jih boste razdelili glede na starost, poklic, imetje itd.?

Aktivnost za dijake: igra vlog pri nadzoru meje

Dogodek se odvija v temni in mrzli noči na meji med Južnim Sudanom in Kenijo. Prispela je večja skupina beguncev, ki bežijo pred vojno na severu in želijo prečkati mejo, da bi prišli v Kenijo. Videti so pretreseni, že več dni niso jedli ali spali. Imajo nekaj lastnine, vendar so brez potnih listov. Kenijski uradniki za priseljevanje so pred dilemo – nekateri želijo beguncem omogočiti prečkanje meje, drugi ne. Begunci so obupani in skušajo z različnimi argumenti prepričati uradnike za priseljevanje.

- Prosite tretjino skupine/razreda, naj si predstavljajo, da so uradniki za priseljevanje iz Kenije. Drugo tretjino skupine prosite, naj se živijo v vlogo beguncev iz Sudana, preostala tretjina pa naj dogajanje opazuje.
- Na tleh narišite črto, ki ponazarja mejo, in udeleženi povejte, da imajo po začetku igre vlog deset minut časa, da dosežejo dogovor.
- Preden začnete, dajte »beguncem« in »uradnikom za priseljevanje« na voljo nekaj minut, da pripravijo svoje argumente in se odločijo za taktiko (dijaki lahko za začetek razprave uporabijo predloge, zapisane ob straneh).

Begunci iz Južnega Sudana

- Če gremo nazaj, nas bodo ubili.
- Drugim beguncem ste dovolili vstop v vašo državo.
- Zatočišče potrebujemo le, dokler ne bo doma spet varno.
- Pravico imamo do azila.
- Naši otroci so lačni, moralno ste obvezani, da nam pomagata.
- V domačem mestu sem bil zdravnik.

Možnosti:

- Ali se boste ločili, če bodo to od vas zahtevali uradniki za priseljevanje?
- Boste odšli domov, če vas bodo želeli vrniti nazaj?

Fotografija je bila posneta v Gazi.

9. PALESTINA

Deček zre preko zidu na Zahodnem bregu.

Številne Palestince so izraelske sile leta 1948 izgnale z njihovega ozemlja. Ti so danes še vedno begunci v največji in najdlje trajajoči begunski krizi na svetu. Približno 5 milijonov palestinskih beguncev živi v taboriščih na zasedenih palestinskih ozemljih, v Libanonu, Jordaniji in Siriji. Izraelska zakonodaja jim ne dovoljuje vrnitve domov. Znotraj Izraela je še nadaljnjih 260.000 notranje razseljenih oseb.

Palestinci na zasedenih palestinskih ozemljih (Zahodni breg, Vzhodni Jeruzalem in območje Gaze) od leta 1967 živijo pod izraelsko vojaško okupacijo.

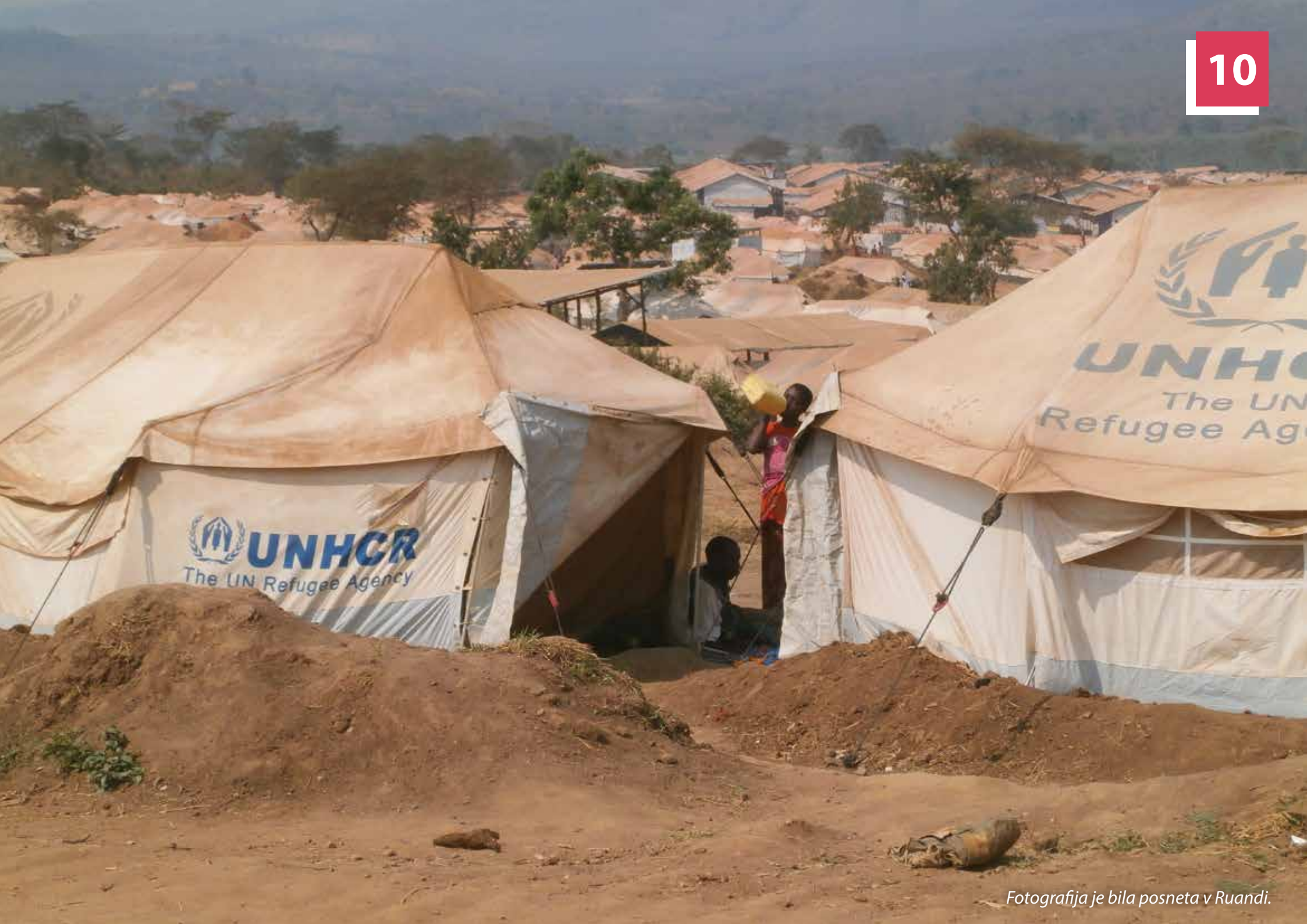
Okupacija pomeni mrežo ovir (tako fizičnih kot administrativnih), ki Palestince omejujejo pri prostem gibanju in uveljavljanju človekovih pravic. Soočajo se z več kot 700 fizičnimi ovirami, ki preprečujejo gibanje, vključno z nadzornimi točkami in ločitvenim zidom.

Na območju Gaze živi 1,5 milijona ljudi, od teh je 70 % beguncev, ki že tri generacije čakajo na vrnitev domov. V Gazi je 8 od 10 ljudi za preživetje odvisnih od pomoči v hrani. Na palestinskih območjih na Zahodnem bregu Izrael gradi 680 km dolg zid. Izraelska vlada trdi, da je namen zidu zaščita pred napadi Palestincev na Izrael. Vendar pa zid priključuje osmino majhnega območja Zahodnega brega Izraelu. Leta 2004 je Meddržavno sodišče razglasilo zid za nezakonitega in Izraelu naložilo, da ga mora odstraniti, vendar Izrael to zavrača. Zid je najočitnejši znak okupacije.

V neznanskem trpljenju Palestincev pa je vendarle kanček upanja. Mladi, s katerimi sodeluje organizacija Trócaire, se vsakodnevno nenasilno upirajo okupaciji in sanjajo o tem, da bi lahko nekega dne imeli svojo državo, kjer bi bile njihove človekove pravice spoštovane.

Za več informacij o delu organizacije Trócaire (Karitas Irske) na zasedenih palestinskih območjih obiščite spletno stran www.trocaire.org.

10. ŽIVLJENJE V TABORIŠČU ZA RAZSELJENE SOMALCE V NAIROBIJU

Temba (16 let) v taborišču za razseljene Somalce v predmestju Eastleigh v Nairobiju.

Ko je somalska vlada leta 1991 razpadla, se je v Eastleigh, predmestje glavnega mesta Kenije, Nairobija, zateklo na desetisoče Somalcev, ki so bežali pred političnim nasiljem in uničevanjem v letih anarhije in vladavine vojaškega poveljarja v njihovi domovini.

Predmestje Eastleigh v Keniji je postalo mikrokozmos, »Mogadiš v malem«, kjer lahko begunci živijo tako, kot bi živeli doma v Somaliji. Živijo v utesnjenih in pogosto zanikrnih razmerah, a je zrak napolnjen z zvoki somalskega jezika in domačim vonjem po somalski hrani in začimbah.

Somalski prebivalci mestne četrti Eastleigh so kljub težkim življenjskim in delovnim razmeram izbrali samostojno življenje in se raje izognili naselitvi v taboriščih za notranje razseljene osebe ob somalsko-kenijski meji. Ker ima Kenija strogo begunsko zakonodajo, ki beguncem ne dovoljuje zakonitega dela brez uradne dokumentacije in identifikacijskih dokumentov, mora večina najti skromno plačana priložnostna dela. Kljub temu je mestna četrt Eastleigh ena najuspešnejših trgovskih središč Nairobija.

Temba (ime je zaradi njene varnosti izmišljeno) je v Nairobiju od januarja 2008. Ob pomoči voznika tovornjaka je potovala iz somalskega glavnega mesta, Mogadiša, do meje s Kenijo. Preden so prispeli v Mandero, so jih napadli in ubili štiri ljudi. V noči pred novim letom so vstopili v Kenijo, kjer so se vkrcali v tovornjak s kozami, ki jih je pripeljal v Nairobi. Med potjo je bila utrujena in osamljena, s seboj ni imela ničesar, niti dokumentov.

Temba je izgubila starše, ko je imela komaj dve leti, in je nato živel v rejniški družini. S to družino je Temba odpotovala v Nairobi, a so jo zapustili v Eastleighu, ko se jim je ponudila priložnost, da odidejo v tujino. Zdaj živi s starejšim moškim, pri katerem dela kot služkinja. Denarja ne zasluži, ima pa hrano in nastanitev. Na vprašanje o prihodnosti odgovori, da je ta nepopisan list. Šole ni nikoli obiskovala, vendar se je zdaj lotila branja knjig.

Fotografija je bila posneta v Bangladešu.

Charm Tong na meji med Tajsko in Mjanmarom.

11. MJANMAR

Mjanmar leži na jugovzhodu Azije, meji na Indijo, Bangladeš, Kitajsko, Laos in Tajsko. Prebivalstvo je sestavljeno iz sedmih glavnih narodnosti in več kot sto različnih etničnih skupin. Mjanmarski jezik je uradni jezik, po državi se uporablja tudi na ducate lokalnih in regionalnih jezikov. Mjanmar, v preteklosti Burma se je od Britanije osamosvojil leta 1948, 14 let je vladala krhka demokracija, ko so se etnične skupine želele odcepiti od centralne vlade. Vojaški državni udar leta 1962 je povzročil vojaški nadzor do leta 1988.

V tem času so potekale gverilske vojne z etničnimi opozicijskimi organizacijami, saj so oborožene skupine skušale ohraniti avtonomijo svojih ljudi. Obsežne javne demonstracije leta 1988 so pripeljale do večstrankarskih volitev leta 1990, na katerih je prepričljivo zmagala glavna opozicijska stranka, Nacionalna liga za demokracijo (NLD). Vendar pa vojaški režim rezultata volitev ni hotel sprejeti in ta še do danes ostaja nerazrešen. Vojaški režim je skušal oslabiti stranko NLD in etnične opozicijske skupine z ustrahovanjem, ujetništvom, propagando, kršitvami človekovih pravic in vojaškimi ofenzivami.

V Mjanmaru razseljeno prebivalstvo nujno potrebuje osnovne potrebščine, kot so hrana, higienski pripomočki, vključno z nudenjem zatočišča in izobraževanja. Organizacija Trocaire jim pomaga zadovoljevati te osnovne potrebe, hkrati pa si prizadeva za dokumentiranje hude stiske beguncev in notranje razseljenih oseb. Na ta način ob različnih katastrofah po svetu, naj bodo naravne ali tiste, ki jih je povzročil človek, pomagajo članice mednarodne mreže Caritas Internationalis, katere del je tudi Slovenska karitas.

Aktivnost za dijake: nagovor ZN

Kaj mislite o tej zastrašujoči izkušnji? Nagovoriti morate 200-glavo množico na zasedanju Komisije ZN za človekove pravice v Ženevi. Govorili boste o dolgoletnem organiziranem nasilju s strani vojaškega režima v Mjanmaru in o neoboroženih civilistih v mestu Shan, kjer ste preživljali otroštvo in od koder ste zbežali. Med poslušalci so tudi pripadniki tega vojaškega režima. Imate 17 let. Napišite svoj nagovor za zasedanje ZN (lahko v slovenskem ali angleškem jeziku). Nekaj izbranih naj ga predstavi razredu. Nato se pogovorite o prepričljivosti nagovora (katera dejstva so nagovorila, kaj bi lahko izboljšali).

Prva izkušnja Charm Tong, ki je zdaj že izkušena in slavna zagovornica prebivalstva mesta Shan, je bila sledeča: **»Glas se mi je tresel, vendar sem si rekla, da to moram storiti. Posameznik nima vsak dan priložnosti, da bi spregovoril svetu.«** Imela je goreč govor – prisotnost burmanskih uradnikov jo je še dodatno opogumila. **»Prisiljeni so bili poslušati, kar sem imela povedati,«** je dodala.

Fotografija je bila posneta v Venezueli.

12. RAZSELJEVANJE V JUŽNI AMERIKI

Soacha, Kolumbija.

Kolumbija je obmorska država na severozahodnem delu Južne Amerike z obalami, ki mejijo na Karibsko morje in Tihi ocean. Zaradi zalog z naravnimi viri, kot so nafta, smaragdi in diamanti, jo uvrščamo med države s srednje visokimi dohodki. Vendar je Kolumbija druga najbolj neenakopravna država v Latinski Ameriki s stopnjo revščine kar 77 %, ki lahko doseže 82 % v afro-kolumbijskih skupnostih. V zadnjih petdesetih letih so državo zaznamovali oboroženi spopadi. Levičarske gverilske skupine, ponovno združene in nastajajoče desničarske paravojaške skupine ter vojska so zlasti na podeželju neprestano prisotne. Spore dodatno zaostrojuje trgovina s prepovedanimi drogami, ki predstavlja velik problem. Ocenjuje se, da je bilo med spopadi v Kolumbiji notranje razseljenih 4 milijone ljudi, prizadevanja vlade za zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb pa so nezadostna. Družine so prisiljene zapustiti svoje domove, skupnosti so uničene in tako so se notranje razseljene osebe primorane zbirati v barakarskih naseljih na obrobjih večjih urbanih središč, kjer je revščina močno prisotna in kjer so pogosto žrtve nadaljnjih kršitev njihovih človekovih pravic.

Fotografija v zgornjem levem kotu prikazuje žensko in otroke v okolici četrti Soacha, kjer prebiva veliko notranje razseljenih oseb, ki so se zaradi spopadov v Kolumbiji naselili tukaj. Kar je pri tej fotografiji še posebej osupljivo, je dejstvo, da je le 15 minut stran središče Bogote, glavnega mesta Kolumbije. Gre za živahno prestolnico z vsem, kar pritiče sodobnemu mestu. Pa vendar je Soacha, južno od Bogote, dobesedno drug svet, kjer imajo ljudje zelo omejen dostop do storitev, kot sta zdravstvo in izobraževanje, ter živijo v negotovih razmerah.

Organizacija Trócaire podpira nevladno organizacijo FEDES v četrti Soacha, ki spremlja razseljene družine ter jim nudi psihosocialno pomoč, krepi zmogljivosti na področju človekovih pravic in mediacije ter nudi pomoč pri stanovanjskem vprašanju. S podporo organizacije FEDES družine lažje iščejo zaposlitev, se prilagajajo novemu okolju in uveljavljajo svoje pravice.

Fotografija na prvi strani iz leta 2018 prikazuje družino v Venezueli, kjer vlada večletna huda politična in gospodarska kriza. Ljudje so ostali brez hrane, vode, elektrike, nafte. Več milijonov jih je odšlo v sosednje države. Slovenska karitas s hrano, zdravili in denarnimi sredstvi pomaga tam živečim Slovencem in njihovim potomcem ter drugim Venezuelcem.

FOTO-GOVORICA PRISILNE MIGRACIJE

NAVODILA ZA UČITELJE

Zakaj uporabljati to foto-govorico?

Migracije so sooblikovale človeško zgodovino in so pomembna značilnost današnjega globaliziranega sveta. Poznamo svobodne in prisilne migracije. Vse več posameznikov in družin je prisiljeno zapustiti svoj domači kraj ali domovino, ne le zaradi pritiskov, konfliktov in preganjanja, ampak tudi zaradi drugih situacij, ki jih življenjsko ogrožajo. Ključni dejavniki so revščina, lakota, brezposelnost in pomanjkanje dostojnega dela, slabo upravljanje države, slab dostop do izobrazbe in zdravstvenega varstva ter posledice podnebnih sprememb.

Foto-govorica se osredotoča na predstavitev zgodb notranje razseljenih oseb in beguncev. To sta izjemno ranljivi skupini migrantov, katerima so pogosto kršene temeljne človekove pravice. S pomočjo foto-govorice želimo ozaveštevati mlade o problematiki notranje razseljenih oseb in beguncev ter spodbuditi razmišljanje o vzrokih in posledicah prisilnih migracij. Hkrati želimo spodbuditi empatijo in sprejemanje različnih kultur.

Kdaj jo uporabiti?

Foto-govorico lahko uporabljate celotno šolsko leto, kadar vam čas dopušča. Sestavljena je iz 12 foto-listov, lahko jo uporabite v celoti ali po posameznih foto-listih (na primer enkrat mesečno).

Pri katerih predmetih uporabiti?

Foto-govorica je v osnovi namenjena srednjim šolam, primerne pa je tudi za uporabo v zadnji triadi osnovnih šol. Profesorji lahko sami prilagodite vsebine glede na starost vaših dijakov (oziroma učencev). Lahko jo uporabite pri različnih predmetih (družboslovnih, naravoslovnih, interesnih dejavnostih, izbirnih vsebinah, razrednih urah ...).

Vsak foto-list vsebuje:

- fotografijo, ki prikazuje življenje notranje razseljenih ljudi in beguncev v različnih državah,
- kratek opis problema in dejstva,
- zgodbe ljudi, ki so na fotografiji in
- aktivnosti za dijake (foto list 8 in 11).

Kako foto-govorico uporabljati?

Načinov za uporabo tega gradiva je toliko, kot je profesorjev. Tu je nekaj predlogov:

1. Vseh 12 foto-listov s cilji razporedite po tleh. Dijaki naj:

- se postavijo k fotografiji, ki jih najbolj nagovori in pojasnijo svojo odločitev,

2. Fotografije lahko služijo kot iztočnice za sledeči pogovor:

- Kako se počutiš, ko gledaš to sliko/fotografijo?
- Kdo je na sliki?
- Kakšna je njihova zgodba?
- Kaj bi jih vprašal?
- Kaj bi jim povedal?
- Kaj lahko storiš, da bi jim pomagal?

3. Dijake prosite, da kartice pregledajo in se o njih pogovorijo v njim ustreznem tempu, v parih. Nato vsak par predstavi vsebino kartice in o čem se je pogovarjal. O vsebini kartic nato lahko sledi širša razprava vseh dijakov.

4. Dijake prosite, naj na podlagi opazovanja fotografij napišejo razmišljanje o prisilnih migracijah, kakšni so njihovi vzroki in posledice.

5. Dijake prosite, da v dvojicah ali po skupinah sestavijo predloge, kako bi lahko zmanjšali prisilne migracije, in jih predstavijo razredu.

6. Z dijaki lahko izvedete aktivnosti, ki so zapisane na foto listih številka 8 in 11 (igra vlog in nagovor za ZN).

Nameni

Dijaki bodo odkrivali, ocenili, premislili o:

- prisilnih migracijah,
- vzrokih in posledicah prisilnih migracij,
- možnostih za zmanjšanje prisilnih migracij,
- vključujoči družbi.

Učni cilji

Dijaki bodo znali povzeti in razložiti:

- kaj so prisilne migracije,
- vzroke in posledice prisilnih migracij,
- kdo so notranje razseljene osebe in kdo begunci,
- kako migracije vplivajo na posameznike in družbo.

Povzeto po: »People on the move: focus on displacement«, Trocaire (Karitas Irske)

Pripravili: Saša Ristić Zvonar in Jana Lampe

Fotografije: arhivi Trocaire, Caritas Internationalis, Slovenska karitas (Jana Lampe)

Prevod: PREVAJANCA, Manca Hočevar Jereb s.p.

Lektura: Mateja Erman Repe

Oblikovanje in tisk: Antus d.o.o.

*V foto-govorici uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.